

Австралия

Пълно наименование - Австралийски съюз

Страната заема цялата територия на континента Австралия, о-в Тасмания и множество прилежащи малки острови - Флиндерс, Кинг, Кенгуру и др. Към Австралия са и островите в Индийския океан - Ашмор и Картие, Кокосови (Килинг) и Рождество (Кристмас), в Тихия океан - Норфолк и др. Обща площ - 7 713.4 хил. кв. км. Дължина на бреговата линия 36 735 км. Източните части са заети от Големия вододелен хребет, състоящ се от редица плосковърхи вериги. Най-висока точка - връх Косцюшко (2230 м) в Австралийските Алпи. Средните части са равнинни с падина, заета от езерото Еър. Западните части са платовидни със средна височино 400-500 м, с отделни плоски хребети. Вътрешните части на Австралия са заети от пустини. Голямата пясъчна пустиня, Виктория, Гибсън. В пустинните райони са и солените езера Еър, Торънс, Герднър и др. По дължина на североизточното крайбрежие се простира Големият бариерен риф (2.3 хил. км).

Климат - в северните части - екваториален, пустинен, в югозападните части - субтропичен, със зимни валежи. По източното крайбрежие - тропичен, морски, горещ, с летен максимум на валежите. Средни температури - януари от 20 до 30 градуса С? и повече, юли - от 12 до 20 градуса С?. Валежи - намаляват от север на запад от 1500 мм до 300-25 мм. Най-пълноводна река е Мъри, най-дълга - Дарлинг. Около 60 % от територията са безотточни области. Растителността и животинският свят са отделени в особена Австралийска зоогеографска и флористична област. Растителност - полупустинна, пустинна, саванна и горска.

Население - 19 220 хил. жители. Гъстота - 2.5 жит. на кв. км. Естествен прираст 8. Средна продължителност на живота - мъже - 77 г, жени - 83 г.

Етнически състав - в страната живеят представители на над 80 народа от цял свят. Германска група - 16 народа - 85.3 % (от тях австралийци - 86.2 %, англичани - 7.1 %, шотландци - 1.8 %, немци - 0.9 %, холандци - 0.8 %, англо-новозеландци - 0.8 %, англо-африканци - 0.6 %, евреи - 0.5 и други - 1.3 %), романска група - 14 народа - 4.9 % (от тях италианци - 92.3 %, други - 7.7 %), славянска група - 11 народа - 2.9 % (от тях

хървати - 33.5 %, македонци - 25.7 %, поляци - 16.8 %, словенци - 5.6 %, сърби - 5.5 %, украинци - 4.5 %, други - 8.4 %), гърци - 2.2 %, малтийци - 0.6 %, местни народи - 1.1 % (от тях австралийски аборигенни народи - от 200 до 500 групи - 89.4 %, островни жители от Торесовия проток - 10.6 %, други - 3.0 %).

Официален език - английски.

Конфесионален състав - християни - 97.2 % (от тях протестанти - 68.6 %, католици - 28.3 %, православни - 2.8 %, други - 0.3 %), мюсюлмани - 0.6 %, будисти - 0.7 %, юдаисти - 0.5 %, местни традиционни вярвания и култове - 0.6 %, други - 0.4 %. Градско население - 85 %.

Столица - Канбера (331 хил. ж.). По-големи градове - Сидней (3 600 хил. ж.), Мелбърн (3 100 хил. ж.), Брисбейн (1 380 хил. ж.), Пърт (1 200 хил. ж.), Аделаида (1 070 хил. ж.), Хобърт (300 хил. ж.).

Административно деление - 6 щата - Нови Южен Уелс, Виктория, Куинслънд, Южна Австралия, Западна Австралия, Тасмания и 3 територии - Северна територия, Територия на федералната столица и Територия на залива Джервис.

По-важни исторически събития и дати - до край на XVIII в. - в страната живеят около 300 хил. аборигени, непознаващи още желязото, земеделието и животновъдството; 1606 г. - холандският мореплавател Янсзон достига пръв бреговете на Австралия; 1643 г. - холандецът Тасман изследва северното крайбрежие и кръстения на негово име о-в Тасмания; 1770 г. - английският мореплавател капитан Джеймс Кук посещава континента и го обявява за владение на Великобритания; 26 януари 1788 г. - построено първото селище Сидней от капитан А. Филип, пристигнал тук с 11 кораба затворници. Англия използва страната за затвор и каторга; 1851-1861 г. - златната треска в Австралия - прилив на преселници; 1868 г. - Англия престава да заселва каторжници, до този момент има 155 хил. и 15 хил. свободно преселили се; 1 януари 1901 г. - обединяване на шест колонии в Австралийския съюз със статут на британски доминион; 1906 г. - Англия присъединява към Австралия колонията Папуа; 1914-1918 г. -

австралийски войски (300 хил. д.), участва в Първата световна война в Близкия изток и Франция. След войната Австралия получава права над о-в Науру; 1931 г. - Уестминстърски статут - дава пълна самостоятелност на Австралия; 1939-1945 г. - участие във Втората световна война (900 хил. войници) на страната на антихитлеристката коалиция; 1965 г. - австралийски войски вземат участие във Виетнамската война; 1967 г. - предоставят се всички граждански права на аборигените.

Държавно устройство - парламентарна монархия - федерална държава в състава на Съдружество, възглавявано от Великобритания. Глава на държавата - Кралицата на Великобритания, представена от генерал-губернатор. Висш законодателен орган - федерален парламент, състоящ се от Сенат (горна палата) от 76 сенатора, избирани за 6 години и Палата на представителите от 148 депутата, избирани за 3 години. Изпълнителната власт - правителство и премиер-министър.

Парична единица - австралийски долар (\$ A) = 100 цента

Стопанство - високо развита индустриално-аграрна страна. Важна роля в икономиката играе добивната промишленост и селското стопанство. Австралия има значителни запаси от енергетични и минерални суровини (желязна, уранова, манганова руда, въглища, нефт, газ, боксити и др.). Силно развита е химическата, електротехническата, металургичната промишленост, автомобилостроенето, електрониката, текстилната и хранително-вкусовата промишленост и др. Водещо място във високо развитото селско стопанство принадлежи на животновъдството (над 200 млн. глави едър рогат добитък и над 170 млн. броя овце). Страната е най-големият производител на износител на вълна в света (над 700 хил. т) и един от големите износители на месо (3 млн. т производство), пшеница (14 млн. т), млечни продукти и др.

Транспорт - шосета - 900 хил. км, от които 600 хил. км с твърдо покритие; ж.п. линии - 34 хил. км. Големи морски пристанища - Порт Хедлънд, Нюкасъл, Фринтъл, Сидней, Мелбърн, Брисбейн, Аделаида. Международни летища - Сидней, Дарвин, Мелбърн и др.

Туризм - заема важно място в икономиката. Много добре развита инфраструктура. Годишно страната се посещава от 2.6 млн. туристи.

От София до Канбера - 15 332 км